

PRAVILNIK O STANDARDIMA KVALITETA RADA USTANOVE

("Sl. glasnik RS - Prosvetni glasnik", br. 14/2018 i 1/2024)

Član 1

Ovim pravilnikom utvrđuju se standardi kvaliteta rada ustanove.

Standardi kvaliteta iz stava 1. ovog člana odštampani su uz ovaj pravilnik i čine njegov sastavni deo.

Član 2

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o standardima kvaliteta rada ustanove ("Službeni glasnik RS", br. 7/11 i 68/12).

Član 3

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije - Prosvetnom glasniku".

STANDARDI KVALITETA RADA USTANOVE

II STANDARDI KVALITETA RADA ŠKOLE

Oblast kvaliteta 1: PROGRAMIRANJE, PLANIRANJE I IZVEŠTAVANJE

1.1. Programiranje obrazovno-vaspitnog rada je u funkciji kvalitetnog rada škole.

1.1.1. Školski program se zasniva na propisanim načelima za izradu ovog dokumenta.

1.1.2. U izradi Razvojnog plana ustanove učestvovala su ključne ciljne grupe (nastavnici, stručni saradnici, direktor, učenici, roditelji, lokalna zajednica).

1.1.3. Sadržaj ključnih školskih dokumenata održava specifičnosti ustanove.

1.1.4. Programiranje rada zasniva se na analitičko-istraživačkim podacima i procenama kvaliteta rada ustanove.

1.1.5. U programiranju rada uvažavaju se uzrasne, razvojne i specifične potrebe učenika.

1.2. Planiranje rada organa, tela i timova je u funkciji efektivnog i efikasnog rada u školi.

1.2.1. Godišnji plan rada donet je u skladu sa školskim programom, razvojnim planom i godišnjim kalendarom.

1.2.2. U operativnim/akcionim planovima organa, tela, timova, stručnih saradnika i direktora konkretizovani su ciljevi iz razvojnog plana i školskog programa i uvažene su aktuelne potrebe škole.

1.2.3. Planovi organa, tela i timova jasno odslikavaju procese rada i projektuju promene na svim nivoima delovanja.

1.2.4. Operativno planiranje organa, tela i timova predviđa aktivnosti i mehanizme za praćenje rada i izveštavanje tokom školske godine.

1.2.5. Godišnji izveštaj sadrži relevantne informacije o radu škole i usklađen je sa sadržajem godišnjeg plana rada.

1.3. Planiranje obrazovno-vaspitnog rada usmereno je na razvoj i ostvarivanje ciljeva obrazovanja i vaspitanja, standarda postignuća/ishoda u nastavnim predmetima i opštih međupredmetnih i predmetnih kompetencija.

1.3.1. Nastavnici koriste međupredmetne i predmetne kompetencije i standarde za globalno planiranje nastave i ishode postignuća za operativno planiranje nastave.

1.3.2. U operativnim planovima nastavnika i u njihovim dnevnim pripremama vidljive su metode i tehnike kojima je planirano aktivno učešće učenika na času.

1.3.3. Planiranje dopunske nastave i dodatnog rada je funkcionalno i zasnovano je na praćenju postignuća učenika.

1.3.4. U planiranju slobodnih aktivnosti uvažavaju se rezultati ispitivanja interesovanja učenika.

1.3.5. Planiranje vaspitnog rada sa učenicima zasnovano je na analitičko-istraživačkim podacima, specifičnim potrebama učenika i uslovima neposrednog okruženja.

1.3.6. Pripreme za nastavni rad sadrže samovrednovanje rada nastavnika i/ili napomene o realizaciji planiranih aktivnosti.

Oblast kvaliteta 2: NASTAVA I UČENJE

2.1. Nastavnik efikasno upravlja procesom učenja na času.

2.1.1. Učeniku su jasni ciljevi časa/ishodi učenja i zašto to što je planirano treba da nauči.

2.1.2. Učenik razume objašnjenja, uputstva i ključne pojmove.

2.1.3. Nastavnik uspešno strukturira i povezuje delove časa koristeći različite metode (oblike rada, tehnike, postupke...), odnosno sprovodi obuku u okviru zanimanja/profila u skladu sa specifičnim zahtevima radnog procesa.

2.1.4. Nastavnik postupno postavlja pitanja/zadatke/zahteve različitog nivoa složenosti.

2.1.5. Nastavnik usmerava interakciju među učenicima tako da je ona u funkciji učenja (koristi pitanja, ideje, komentare učenika, podstiče vršnjačko učenje).

2.1.6. Nastavnik funkcionalno koristi postojeća nastavna sredstva i učenicima dostupne izvore znanja.

2.2. Nastavnik prilagođava rad na času obrazovno-vaspitnim potrebama učenika.

2.2.1. Nastavnik prilagođava zahteve mogućnostima svakog učenika.

2.2.2. Nastavnik prilagođava način rada i nastavni materijal individualnim karakteristikama svakog učenika.

2.2.3. Nastavnik posvećuje vreme i pažnju svakom učeniku u skladu sa njegovim obrazovnim i vaspitnim potrebama.

2.2.4. Nastavnik primenjuje specifične zadatke/aktivnosti/materijale na osnovu IOP-a i plana individualizacije.

2.2.5. Učenici kojima je potrebna dodatna podrška učestvuju u zajedničkim aktivnostima kojima se podstiče njihov napredak i interakcija sa drugim učenicima.

2.2.6. Nastavnik prilagođava tempo rada različitim obrazovnim i vaspitnim potrebama učenika.

2.3. Učenici stiču znanja, usvajaju vrednosti, razvijaju veštine i kompetencije na času.

2.3.1. Aktivnosti/radovi učenika pokazuju da su razumeli predmet učenja na času, umeju da primene naučeno i obrazlože kako su došli do rešenja.

2.3.2. Učenik povezuje predmet učenja sa prethodno naučenim u različitim oblastima, profesionalnom praksom i svakodnevnim životom.

2.3.3. Učenik prikuplja, kritički procenjuje i analizira ideje, odgovore i rešenja.

2.3.4. Učenik izlaže svoje ideje i iznosi originalna i kreativna rešenja.

2.3.5. Učenik primenjuje povratnu informaciju da reši zadatak/unapredi učenje.

2.3.6. Učenik planira, realizuje i vrednuje projekat u nastavi samostalno ili uz pomoć nastavnika.

2.4. Postupci vrednovanja su u funkciji daljeg učenja.

2.4.1. Nastavnik formativno i sumativno ocenjuje u skladu sa propisima, uključujući i ocenjivanje onog što su učenici prikazali tokom rada na praksi* (praksa učenika u srednjoj stručnoj školi).

2.4.2. Učeniku su jasni kriterijumi vrednovanja.

2.4.3. Nastavnik daje potpunu i razumljivu povratnu informaciju učenicima o njihovom radu, uključujući i jasne preporuke o narednim koracima.

2.4.4. Učenik postavlja sebi ciljeve u učenju.

2.4.5. Učenik ume kritički da proceni svoj napredak i napredak ostalih učenika.

2.5. Svaki učenik ima priliku da bude uspešan.

2.5.1. Nastavnik/instruktor praktične nastave i učenici se međusobno uvažavaju, nastavnik/instruktor praktične nastave podstiče učenike na međusobno uvažavanje i na konstruktivan način uspostavlja i održava disciplinu u skladu sa dogovorenim pravilima.

2.5.2. Nastavnik koristi raznovrsne postupke za motivisanje učenika uvažavajući njihove različitosti i prethodna postignuća.

2.5.3. Nastavnik podstiče intelektualnu radoznalost i slobodno iznošenje mišljenja.

2.5.4. Učenik ima mogućnost izbora u vezi sa načinom obrade teme, oblikom rada ili materijala.

2.5.5. Nastavnik pokazuje poverenje u mogućnosti učenika i ima pozitivna očekivanja u pogledu uspeha.

Oblast kvaliteta 3: **OBRAZOVNA POSTIGNUĆA UČENIKA**

3.1. Rezultati učenika na završnom ispitu pokazuju da učenici dostižu određene nivoe postignuća u okviru nastavnih predmeta, odnosno pokazuju ostvarenost ciljeva i ishoda učenja.

Napomena: Ovaj standard je primenljiv samo za osnovnu školu. Po donošenju programa mature i završnog ispita u srednjoj školi, biće usvojen poseban standard 3.1. za ovaj nivo obrazovanja.

3.1.1. Rezultati učenika na završnom ispitu iz srpskog/maternjeg jezika i matematike su na nivou ili iznad nivoa republičkog proseka.

3.1.2. Manje od 20% učenika ostvaruje određene nivoe postignuća iz srpskog/maternjeg jezika i matematike u kvartalu 1 raspodele rezultata.

3.1.3. Najmanje 40% učenika ostvaruje određene nivoe postignuća iz srpskog/maternjeg jezika i matematike zbirno u kvartalima 2 i 3 raspodele rezultata.

3.1.4. Najmanje 20% učenika ostvaruje određene nivoe postignuća iz srpskog/maternjeg jezika i matematike u kvartalu 4 raspodele rezultata.

3.1.5. Najmanje 70% učenika ostvaruje određene nivoe postignuća iz izabranog nastavnog predmeta zbirno u kvartalima 2, 3 i 4 raspodele rezultata.

3.1.6. Učenici koji dobijaju dodatnu obrazovnu podršku postižu očekivane rezultate na završnom ispitu u odnosu na individualne ciljeve/ishode učenja.

3.1.7. Prosečna postignuća odeljenja na testovima iz srpskog/maternjeg jezika i matematike su ujednačena.

3.2. Škola kontinuirano doprinosi boljim obrazovnim postignućima učenika.

3.2.1. Rezultati praćenja obrazovnih postignuća koriste se za dalji razvoj učenika.

3.2.2. Učenici kojima je potrebna dodatna obrazovna podrška ostvaruju postignuća u skladu sa individualnim ciljevima učenja/prilagođenim obrazovnim standardima.

3.2.3. Učenici su uključeni u dopunsku nastavu u skladu sa svojim potrebama.

- 3.2.4. Učenici koji pohađaju dopunsku nastavu pokazuju napredak u učenju.
- 3.2.5. Učenici koji pohađaju časove dodatnog rada ostvaruju napredak u skladu sa programskim ciljevima i individualnim potrebama.
- 3.2.6. Škola realizuje kvalitetan program pripreme učenika za završni ispit.
- 3.2.7. Rezultati inicijalnih i godišnjih testova i provera znanja koriste se u individualizaciji podrške u učenju.
- 3.2.8. Rezultati nacionalnih i međunarodnih testiranja koriste se funkcionalno za unapređivanje nastave i učenja.

Oblast kvaliteta 4: PODRŠKA UČENICIMA

- 4.1. U školi funkcioniše sistem pružanja podrške svim učenicima.
 - 4.1.1. Škola preduzima raznovrsne mere za pružanje podrške učenicima u učenju.
 - 4.1.2. Škola preduzima raznovrsne mere za pružanje vaspitne podrške učenicima.
 - 4.1.3. Na osnovu analize uspeha i vladanja preduzimaju se mere podrške učenicima.
 - 4.1.4. U pružanju podrške učenicima škola uključuje porodicu odnosno zakonske zastupnike.
 - 4.1.5. U pružanju podrške učenicima škola preduzima različite aktivnosti u saradnji sa relevantnim institucijama i pojedincima.
 - 4.1.6. Škola pruža podršku učenicima pri prelasku iz jednog u drugi ciklus obrazovanja.
- 4.2. U školi se podstiče lični, profesionalni i socijalni razvoj učenika.
 - 4.2.1. U školi se organizuju programi/aktivnosti za razvijanje socijalnih veština (konstruktivno rešavanje problema, nenasilna komunikacija...).
 - 4.2.2. Na osnovu praćenja uključenosti učenika u vannastavne aktivnosti i interesovanja učenika, škola utvrđuje ponudu vannastavnih aktivnosti.
 - 4.2.3. U školi se promovišu zdravi stilovi života, prava deteta, zaštita čovekove okoline i održivi razvoj.
 - 4.2.4. Kroz nastavni rad i vannastavne aktivnosti podstiče se profesionalni razvoj učenika, odnosno karijerno vođenje i savetovanje.
- 4.3. U školi funkcioniše sistem podrške učenicima iz osetljivih grupa i učenicima sa izuzetnim sposobnostima.
 - 4.3.1. Škola stvara uslove za upis učenika iz osetljivih grupa.
 - 4.3.2. Škola preduzima mere za redovno pohađanje nastave učenika iz osetljivih grupa.

4.3.3. U školi se primenjuje individualizovani pristup/individualni obrazovni planovi za učenike iz osetljivih grupa i učenike sa izuzetnim sposobnostima.

4.3.4. U školi se organizuju kompenzatorni programi/aktivnosti za podršku učenju za učenike iz osetljivih grupa.

4.3.5. Škola ima uspostavljene mehanizme za identifikaciju učenika sa izuzetnim sposobnostima i stvara uslove za njihovo napredovanje (akceleracija; obogaćivanje programa).

4.3.6. Škola sarađuje sa relevantnim institucijama i pojedincima u podršci učenicima iz osetljivih grupa i učenicima sa izuzetnim sposobnostima.

Oblast kvaliteta 5. ETOS

5.1. Uspostavljeni su dobri međuljudski odnosi.

5.1.1. U školi postoji dosledno poštovanje normi kojima je regulisano ponašanje i odgovornost svih.

5.1.2. Za diskriminatorsko ponašanje u školi dosledno se primenjuju mere i sankcije.

5.1.3. Za novopridošle učenike i zaposlene u školi primenjuju se razrađeni postupci prilagođavanja na novu školsku sredinu.

5.1.4. U školi se koriste različite tehnike za prevenciju i konstruktivno rešavanje konflikata.

5.2. Rezultati učenika i nastavnika se podržavaju i promovišu.

5.2.1. Uspeh svakog pojedinca, grupe ili odeljenja prihvata se i promoviše kao lični uspeh i uspeh škole.

5.2.2. U školi se primenjuje interni sistem nagrađivanja učenika i zaposlenih za postignute rezultate.

5.2.3. U školi se organizuju različite aktivnosti za učenike u kojima svako ima priliku da postigne rezultat/uspeh.

5.2.4. Učenici sa smetnjama u razvoju i invaliditetom učestvuju u različitim aktivnostima ustanove.

5.3. U školi funkcioniše sistem zaštite od nasilja.

5.3.1. U školi je vidljivo i jasno izražen negativan stav prema nasilju.

5.3.2. U školi funkcioniše mreža za rešavanje problema nasilja u skladu sa Protokolom o zaštiti dece/učenika od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja u obrazovno-vaspitnim ustanovama.

5.3.3. Škola organizuje aktivnosti za zaposlene u školi, učenike i roditelje, koje su direktno usmerene na prevenciju nasilja.

5.3.4. Škola organizuje posebne aktivnosti podrške i vaspitni rad sa učenicima koji su uključeni u nasilje (koji ispoljavaju nasilničko ponašanje, trpe ga ili su svedoci).

5.4. U školi je razvijena saradnja na svim nivoima.

- 5.4.1. U školi je organizovana saradnja stručnih i savetodavnih organa.
- 5.4.2. Škola pruža podršku radu učeničkog parlamenta i drugim učeničkim timovima.
- 5.4.3. U školi se podržavaju inicijative i pedagoške autonomije nastavnika i stručnih saradnika.
- 5.4.4. Roditelji aktivno učestvuju u životu i radu škole.
- 5.4.5. Nastavnici, učenici i roditelji organizuju zajedničke aktivnosti u cilju jačanja osećanja pripadnosti školi.

5.5. Škola je centar inovacija i vaspitno-obrazovne izuzetnosti.

- 5.5.1. Škola je prepoznatljiva kao centar inovacija i vaspitno-obrazovne izuzetnosti u široj i užoj lokalnoj i stručnoj zajednici.
- 5.5.2. Nastavnici kontinuirano preispituju sopstvenu vaspitno-obrazovnu praksu, menjaju je i unapređuju.
- 5.5.3. Nastavnici nova saznanja i iskustva razmenjuju sa drugim kolegama u ustanovi i van nje.
- 5.5.4. Rezultati uspostavljenog sistema timskog rada i partnerskih odnosa na svim nivoima škole predstavljaju primere dobre prakse.
- 5.5.5. Škola razvija inovativnu praksu i nova obrazovna rešenja na osnovu akcionih istraživanja.

Oblast kvaliteta 6. ORGANIZACIJA RADA ŠKOLE, UPRAVLJANJE LJUDSKIM I MATERIJALNIM RESURSIMA

- 6.1. Rukovođenje direktora je u funkciji unapređivanje rada škole.
 - 6.1.1. Postoji jasna organizaciona struktura sa definisanim procedurama i nosiocima odgovornosti.
 - 6.1.2. Formirana su stručna tela i timovi u skladu sa potrebama škola i kompetencijama zaposlenih.
 - 6.1.3. Direktor prati delotvornost rada stručnih timova i doprinosi kvalitetu njihovog rada.
 - 6.1.4. Direktor obezbeđuje uslove da zaposleni, učenički parlament i savet roditelja aktivno učestvuju u donošenju odluka u cilju unapređenja rada škole.
 - 6.1.5. Direktor koristi različite mehanizme za motivisanje zaposlenih.
- 6.2. U školi funkcionise sistem za praćenje i vrednovanje kvaliteta rada.
 - 6.2.1. Direktor redovno ostvaruje instruktivni uvid i nadzor u obrazovno-vaspitni rad.
 - 6.2.2. Stručni saradnici i nastavnici u zvanju prate i vrednuju obrazovno-vaspitni rad i predlažu mere za poboljšanje kvaliteta rada.
 - 6.2.3. Tim za samovrednovanje ostvaruje samovrednovanje rada škole u funkciji unapređivanja kvaliteta.

- 6.2.4. U školi se koriste podaci iz jedinstvenog informacionog sistema prosvete za vrednovanje i unapređivanje rada škole.
- 6.2.5. Direktor stvara uslove za kontinuirano praćenje i vrednovanje digitalne zrelosti škole.
- 6.2.6. Direktor preduzima mere za unapređenje obrazovno-vaspitnog rada na osnovu rezultata praćenja i vrednovanja.
- 6.3. Lidersko delovanje direktora omogućava razvoj škole.
- 6.3.1. Direktor svojom posvećenošću poslu i ponašanjem daje primer drugima.
- 6.3.2. Direktor pokazuje otvorenost za promene i podstiče inovacije.
- 6.3.3. Direktor promoviše vrednosti učenja i razvija školu kao zajednicu celoživotnog učenja.
- 6.3.4. Direktor planira lični profesionalni razvoj na osnovu rezultata spoljašnjeg vrednovanja i samovrednovanja svog rada.
- 6.4. Ljudski resursi su u funkciji kvaliteta rada škole.
- 6.4.1. Direktor podstiče profesionalni razvoj zaposlenih i obezbeđuje uslove za njegovo ostvarivanje u skladu sa mogućnostima škole.
- 6.4.2. Zaposleni na osnovu rezultata spoljašnjeg vrednovanja i samovrednovanja planiraju i unapređuju profesionalno delovanje.
- 6.4.3. Nastavnici, nastavnici sa zvanjem i stručne službe saradnjom unutar škole i umrežavanjem između škola vrednuju i unapređuju nastavu i učenje.
- 6.4.4. Zaposleni primenjuju novostečena znanja iz oblasti u kojima su se usavršavali.
- 6.5. Materijalno-tehnički resursi koriste se funkcionalno.
- 6.5.1. Direktor obezbeđuje optimalno korišćenje materijalno-tehničkih resursa.
- 6.5.2. Nastavnici kontinuirano koriste nastavna sredstva u cilju poboljšanja kvaliteta nastave.
- 6.5.3. Materijalno-tehnički resursi van škole (kulturne i naučne institucije, istorijski lokaliteti, naučne institucije, privredne i druge organizacije i sl.) koriste se u funkciji nastave i učenja.
- 6.6. Škola podržava inicijativu i razvija preduzetnički duh.
- 6.6.1. Direktor razvija saradnju i mrežu sa drugim ustanovama, privrednim i neprivrednim organizacijama i lokalnom zajednicom u cilju razvijanja preduzetničkih kompetencija učenika.
- 6.6.2. U školi se podržava realizacija projekata kojima se razvijaju opšte i međupredmetne kompetencije.
- 6.6.3. Škola kroz školske projekte razvija preduzimljivost, orijentaciju ka preduzetništvu i preduzetničke kompetencije učenika i nastavnika.

6.6.4. Škola uključuje učenike i roditelje u konkretne aktivnosti u ključnim oblastima kvaliteta.

6.6.5. Direktor razvija međunarodnu saradnju i projekte usmerene na razvoj ključnih kompetencija za celoživotno učenje učenika i nastavnika.